

NUKLEARNA ENERGIJA**1)** Gustoća reakcija: $R = \sigma I N_A$ R – br. sudara u jedinici vremena po jedinici površine [$\frac{\#}{cm^2 s}$] σ – neutronske mikroskopske udar [cm^2] I – intenzitet neutrona u snopu [$\frac{\#}{cm^2 s}$] N_A – plošna gustoća jezgara mete [$\frac{\#}{cm^2}$]**2)** Energetski ekvivalent defekta mase: $1 \text{ amj} \sim 931.49 \text{ MeV}$ ($eV = 1.6 \cdot 10^{-19} \text{ J}$)**3a)** Zakon radioaktivnog raspada: $N(t) = N_0 e^{-\lambda t}$ **3b)** Konstanta radioaktivnog raspada: $\lambda = \frac{\ln 2}{T_{1/2}}$ **4a)** Aktivnost izvora: $A = \lambda N$ **4b)** Početna aktivnost izvora: $A_0 = \lambda N_0$ **4c)** Toplinska snaga izvora: $P = N \lambda Q = \frac{P_e}{\eta}$ **4d)** Masa u trenutku stavljanja izvora: $m = \frac{N_0 A}{N_A}$ **5a)** Snaga jezgre zadane parametrima: veličina $X' \times Y'$, br. mjesta kontrolnih šipki Z' , br. mjesta za instrumentaciju W' , dužina goriva L' , nazivna linearna gustoća snage Q' :

$$P_0 = (X' \cdot Y' - (Z' + W')) \cdot L \cdot Q'$$

5b) Snaga određena rashladnim sustavom: $P = X \dot{m} c \Delta T$ **6a)** Br. jezgara elementa i u masi m : $N_i = m_i \frac{N_A}{A_i}$ **6b)** Br. jezgara od i u jedinici volumena: $N = \rho \frac{N_A}{A_i}$ **6c)** Br. jezgara U-235 (masa UO_2 , obogaćenje e): $N_{U-235} = e m_{UO_2} \frac{238}{270} \frac{N_A}{235}$ ρ – gustoća od i A_i – atomska masa od i **7)** Toplinska snaga reaktora: $P = 200 \cdot 1.6 \cdot 10^{-13} N_{U-235} \cdot \sigma_f \cdot \Phi$ Φ – srednji neutronske protok**8a)** Ostatak toplinske snage u ovisnosti o vremenu t [dan] nakon t_0 dana pogona na snazi P_0 :

$$P(t) = 0.0061 P_0 [(t - t_0)^{-0.2} - t^{-0.2}]$$

8b) Toplina:

$$Q = 0.0061 P_0 \int_{t_1}^{t_2} [(t - t_0)^{-0.2} - t^{-0.2}] dt$$

Ako drugačije ne piše ispod formule, N_A je Avogadrova konstanta!

$$N_A = 6.022 \cdot 10^{23} [\text{za grame}] = 6.022 \cdot 10^{26} \text{ kmol}^{-1} [\text{za kilograme}]$$

9a) Toplina koja se predaje/uzima sredstvu: $Q = mc\Delta T$

9b) Snaga elementa u krugu:

– uz zadane entalpije: $P_{\text{elementa}} = \dot{m}(h_{\text{ulaz elementa}} - h_{\text{izlaz elementa}})$

– uz zadane druge parametre: $P_{\text{elementa}} = \dot{m}E_{\text{koju fluid uzme/preda}}$

9c) Rad pumpe: $W_{\text{pumpe}} = V(p_{\text{ulaz pumpe}} - p_{\text{izlaz pumpe}})$

– snaga pumpe: $P_{\text{pumpe}} = v(p_{\text{ulaz pumpe}} - p_{\text{izlaz pumpe}}) = \frac{v}{\rho}(p_{\text{ulaz pumpe}} - p_{\text{izlaz pumpe}})$

$\dot{m}$ – maseni protok (u zatvorenom krugu je svugdje jednak)

10a) Stupanj djelovanja – generator: $\eta_{\text{parogenerator}} = \frac{P_E}{P_{\text{parogenerator}} - P_{\text{kondenzator}}}$

10b) Stupanj djelovanja – stezaljke generatora: $\eta_{\text{generator}} = \frac{P_E}{P_{\text{parogeneratori}}}$

10c) Stupanj djelovanja: $\eta = \frac{P_E}{P_{\text{jezgre}} + nP_{\text{pumpe}}}$

P_E – električna snaga na pragu

11) Protok pare po parogeneratoru: $\dot{m} = \frac{\frac{P_{\text{parogenerator}}}{n_{\text{pumpi}}}}{h_{\text{zasićena para}} - h_{\text{pojna voda}}}$

12a) Linearna gustoća snage šipke: $q' = \frac{\eta P}{N_{\text{gor.elem.}} N_{\text{šipke}} L_{\text{šipke}}}$

12b) Toplinski tok na površini šipke: $q'' = \frac{\eta P}{2\pi r_{\text{šipke}} N_{\text{gor.elem.}} N_{\text{šipke}} L_{\text{šipke}}}$

13) Maseni protok pumpe: $\dot{m} = \frac{\rho}{\Delta p_{\text{pumpe}}} P_{\text{pumpe}}$

14) Snaga jezgre: $P_{\text{jezgre}} = n_{\text{pumpi}} \dot{m}_{\text{pumpe}} c \Delta T$

HIDROELEKTRANE

1) Bruto energija vodotoka:

$$W = 8760 \cdot 9.81 \cdot 1000 \cdot \int_{H_{\text{ušća}}}^{H_{\text{izvora}}} Q_{\text{sr}}(H) dH$$

2) Neto visina:

a) Pribranske HE: $H_n = H_{\text{brane}}$

b) Derivacijske HE: $H_n = H_{\text{brane}} + (H_{\text{zahvata}} - H_{\text{postrojenja}})$

3) Srednji protok: $Q_{\text{sr}}(H = H_{\text{zahvata}})$

4) Snaga: $P = 9.81 Q_{\text{sr}} H_n \eta \rho$

5) Protok uz biološki minimum: $Q_{\text{sr-bm}} = Q_{\text{sr}}(H = H_{\text{zahvata}}) - Q_{\text{bm}}$

6) Godišnje proizvedena električna energija: $W = 8760PX$

X - vremenska dostupnost srednjeg protoka

7) Vjerojatna godišnja potrošnja električne energije:

$$W = 9.81\rho \left[Q_i \eta_i \int_0^{t_1} H_n(t) dt + \int_{t_1}^{12} Q(t) H_n(t) \eta(t) dt \right]$$

$$W = 9.81\rho \left[Q_i \eta H_n t_1 + H_n \eta \int_{t_1}^{12} Q(t) dt \right]$$

8a) Najveća snaga HE: $P_{max} = P_i = 9.81Q_i \eta H_n$

8b) Najmanja snaga HE: $P_{min} = 9.81Q_{min} \eta H_{min}$; $Q_{min} = Q(12 \text{ mj.})$

9) Faktor opterećenja:

$$m = \frac{Q_{sr.i}}{Q_i}$$

$$Q_{sr.i} = \frac{t_i Q_i + (12 - t_i) \left(\frac{Q_i + Q_{12}}{2} \right)}{12}$$

10) Brzina na izlazu iz turbine: $c_D = \frac{Q}{A_T}$

11a) H_n bez difuzora: $H_n = H_{gornje \text{ vode}} - H_{turbine} - \frac{c_T^2}{2g}$

11b) H_n sa difuzorom: $H_n = H_{gornje \text{ vode}} - H_{donje \text{ vode}} - \frac{c_T^2}{2g}$

12) Reverzibilne HE: $W_{pumpe} = \frac{W}{\eta_{pumpe} \eta_{pr.} (1 - gubici)}$

POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

1) Konstantna energija: $W_K = 24P_{min}$

2) Varijabilna energija: $W_V = W - W_K$

3) Faktor opterećenja: $m = \frac{W}{24P_{max}}$

4) Vrijeme korištenja maksimane snage: $T_{P_{max}} = \frac{W}{P_{max}}$

5) Varijabilna snaga: $P_V = P_{max} - P_{min}$

6) Relacija za α i β : $\alpha + \beta = \frac{2W_V}{T_V P_V}$

